

روزنامه اجتماعی،فرهنگی،اقتصادی

■ حضرت امیر المؤمنین علی:

آن که عیوب مردم را بنگرد و آن را ناپسند داند سپس برای خود رواداند احق واقعی است.

■ اذان ظهر: ۱۱:۵۷ ■ غروب آفتاب: ۱۸:۰۰
■ اذان مغرب: ۱۸:۰۸ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۵
■ اذان صبح فردا: ۴:۳۰ ■ طلوع آفتاب فردا: ۵:۵۴

■ پذیرش آگهی: ۴۳۲۱۰۰۰

■ چاپ:همشهری
■ تلفن: ۲۸۰۷۵۰۰۰

■ توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نوین

■ تلفن توزیع: ۶۱۹۲۳۰۰۰
■ تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (مج)، کوچه شهید سید کمال فرشی، شماره ۱۴

■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵۵۴۴۶

■ تلفن: ۲۲۰۳۰۰۰۰، ۲۲۰۴۰۶۷
■ شماره: ۳۳۰۰۰۰۰۰

■ سه‌شنبه ۱ مهر ۱۴۰۴ ■ سال سی‌وسوم ■ شماره ۹۴۹۴ ■ سرمایه گذاری برای تولید

موج‌جای بیک مشتاقان بده پیغام دوست
تا کنم جان از سر ز غیت فدای نام دوست

صفحه از: علیرضا بهرامی

■ همشهری آنلاین: www.hamshahronline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahronline.ir

■ صفحه آخر

■ **سیاسی و دیپلماتیک:**
■ مدیر:حسین ارژلو
■ **شه‌نگار:**
■ مدیر: پروانه بهرام‌نژاد
■ مدیر:مریم باقرپور
■ **اقتصاد:**
■ مدیر:حسین لطفی
■ مدیر:مریم موسی‌پور
■ **تماشاگر:**
■ مدیر:امیر محمد یعقوب‌پور
■ مدیر:لیلی خرسند
■ **گزارش:**
■ مدیر:فهمیده طباطبایی

■ صاحب امتیاز:
■ مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار
■ **دبیر تحریریه:**
■ شهرام فرهنگي
■ **معاونان سردبیر:**
■ علی عمادی، شاهین امین
■ **مدیر فنی:** حامد یزدانی
■ **مدیر هنری:** مهدی سلامی
■ **دبیر عکس:** امیر پناهیور

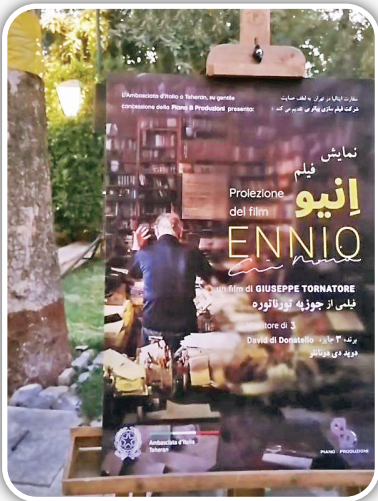
■ **سرزمین من:**
■ مدیر: سید زهرا عباسی
■ مدیر: زهرا رفیعی
■ **تدرستی:**
■ مدیر: جواد نصرتی
■ مدیر: مریم سرخوش
■ **سرنخ:**
■ مدیر: جواد عزیزی
■ مدیر: محمد جعفری
■ **دانش‌نمنا:**
■ مدیر: ساسان شادمان
■ مدیر: زهرا خالجي

■ **جامعه:**
■ مدیر: سعید میر
■ مدیر: فاطمه عسکری‌نیا
■ **۱۴۴ (سینما و تلویزیون):**
■ مدیر: سعید مروی
■ مدیر: علیرضا محمودی
■ **مشفه آخر:**
■ مدیر: عباسی محمدی
■ **سرگرمی:**
■ مدیر: فرام شیریادی
■ **طرح و گرافیک:**
■ مدیر: محمدعلی خلیلی

■ **سردبیر آنلاین:**
■ اسماعیل سلطنت‌پور
■ **معاونان آنلاین:**
■ مجتبی صادقی،
■ کامران یازجی، حامد فوقانی
■ **مدیر فضای مجازی:**
■ زهرا سادات بهشتی
■ **مدیر پیش‌زننده:**
■ امیرحسین محمد دوست
■ **مدیر تولید تلویزیون:**
■ الهه سادات بهشتی

سوءه روز

دیپلماسی سینما

مسعود میر | روزنامه‌نگار | روزهای آخر تابستان است و انگار درخت‌های کهنسال مشغول تعویض لباس‌های سبزشان هستند تا نارنجی‌های پاییز را به دوش بکشند و خودنمایی کنند. با این اوصاف و در یکی از قدیمی‌ترین باغ‌های تهران که سالیانی دراز، اقامتگاه سفیر ایتالیا در تهران است، وزیدن باد پاییز با یک رویداد جذاب سینمایی همراه شد. نمایش یک مستند در خشان درباره یک آهنگساز نابغه که توسط یک کارگردان خاص ساخته شده‌است، فرصتی ایجاد کرد تا مهمانانی از کشورهای مختلف دور هم جمع شوند و از معجزه سینما لذت ببرند.

تصور کنید سفیر پادشاهی عربستان در تهران همانقدر مجذوب یک مستند می‌شود که یک مستندساز یا روزنامه‌نگار ایرانی، مسئول بخش فرهنگی سفارتخانه همانقدر برای یک فیلم مستند جذاب ذوق‌زده می‌شود که یک ناشر موسیید و همه اینها چیزی نیست جز دیپلماسی فرهنگی و معجزه سینما.

انیو موریکونه را همه عشاق سینما و موسیقی می‌شناسند. جادوگر تنها که بسیاری از موسیقی‌های فیلم‌هایش همیشه در اذهان ماندگار است، سوء سازت یک مستند به نام «انیو» است. مستند را چه کسی ساخته؟ کارگردانی که سینه‌فیل‌ها حتماً یکی دو تا از فیلم‌هایش را در فهرست بهترین‌های تاریخ سینما ثبت کرده‌اند؛ جوزپه تورناوره. نتیجه کار یک مستند بسیار جذاب است که در فضای باز برای دیپلمات‌ها و اهالی فرهنگ و هنر به نمایش درآمد. یک روش محترم، دقیق و البته هوشمندانه برای ترویج فرهنگ و اشاعه دیپلماسی فرهنگی از طریق سینما؛ فرمولی که می‌تواند برای سیاست و سینمای ما هم مورد توجه بیشتری قرار گیرد. سینما معجزه می‌کند و هنر همواره پلی می‌زند میان مردم و فرهنگ‌ها و کشورها..

دور دنیا

جشنواره گورکنی در مجارستان

در دنیا برخی شغل‌ها به‌خاطر حقوق کم یا سختی کار، طرفداران زیادی ندارد و جوان‌ها را جذب خود نمی‌کند؛ اما اگر کسی آن کارها را انجام ندهد، خیلی به جایی هم بر نمی‌خورد. اما دلیل اهمیت برخی مشاغل که طرفدارند این است که اگر کسی مسئولیت انجام آنها را بر عهده نگیرد، شهر رو به ویرانی می‌رود. کندن چاه، جمع‌آوری زباله و شست‌وشوی اموات و قبرکنی از این دست مشاغل‌اند. در برخی کشورها سازمان‌ها و نهادهای مربوطه تلاش می‌کنند جذابیت‌هایی ایجاد کنند تا جوانان به انجام این مشاغل کم‌طرفدار تشویق شوند. یکی از این برنامه‌ها که هر سال در مجارستان برپا می‌شود، جشنواره گورکن‌هاست؛ مراسمی که امسال هشتمین دوره‌اش برگزار شد و گورکن‌ها از سراسر جهان دور هم جمع شدند تا در قالب مسابقه گورکنی با هم رقابت کنند.

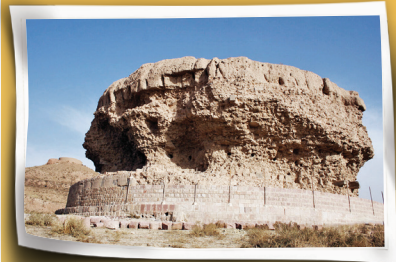
از سال ۲۰۱۶ به‌غیر از ۲ سال، این مسابقه هر سال برگزار می‌شود و گورکن‌های سراسر جهان در قالب گروه‌های ۲ نفره، با هم رقابت می‌کنند. آنها باید توانایی خود را با کندن گورهایی با طول ۲ متر، عرض ۸۰ سانتی‌متر و عمق ۱/۶ متر آن هم در عرض ۲ ساعت به‌هم اثبات کنند و سپس انبوه خاکی را که از دل زمین بیرون آورده‌اند، دوباره به داخل گودال‌ها برگردانند تا یک زمین برای تدفین آماده شود. البته ماجرا آسان به‌نظر می‌رسد، اما سرعت، دقت و توجه به جزئیات از معیارهای داران این مسابقه است که کار را سخت می‌کند. در مسابقه امسال، تیم میزبان توانست مثل سال گذشته، کار خود را با رکورد یک‌ساعت و ۳۳ دقیقه و ۲۰ ثانیه با ظرافت و زیبایی هر چه تمام‌تر به پایان برساند.

یادگار مغول

مغول‌ها چه آثاری از خود در ایران به‌جا گذاشتند؟

سیدسروش طباطبایی پور | روزنامه‌نگار | ایران نازنین سرزمینی است که حسودانش از گذشته‌های دور بسیار بر آن تاخته‌اند، اما همواره این خاستگاه رستم‌ها و آرش‌ها قدخم نگرده و سربلند ایستاده و ایستادگی کرده‌است. یکی از این حمله‌های ویرانگر، یورش بی‌رحمانه مغولان به ایران بود. آن قبایل زردپوست که شرایط جوی نامساعد مغولستان آن روزگار جوابگویشان نبود، چون متحد و قدرتمند شده بودند، برای امرار معاش به ایران تاختند و در مسیر حرکتشان هر آنچه را بود و نبود، ویران کردند؛ این روزها مصادف است با لشکرکشی مغولان به ایران؛ تاختنی که برای ایران البته ویرانی‌پس‌ه‌بار آورد، اما ماجرای افتخارآمیز برای ایرانیان آن بود که به‌جای اینکه آنان از نظر فرهنگی و فکری بر ما اثر بگذارند، ایرانیان فرهنگ خود را به آنان منتقل کردند و آهسته‌آهسته مغولانی که ایران را

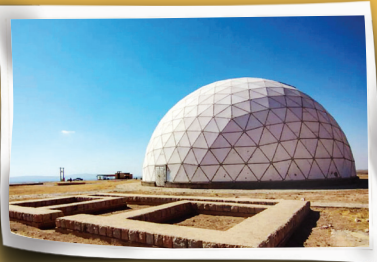
ریح رشیدی

رشیدالدین فضل‌الله همدانی قبل از حمله مغولان در قلعه‌های اسماعیلیه زندگی می‌کرد و در دوره‌ای به وزارت خان رسید. او در زمان خود دانشگاهی ساخت که شامل ۴ دانشکده بود که به ربیع رشیدی شهرت یافت. می‌گویند در آنجا ۶ هزار دانشجو تحصیل می‌کردند و دانشمندان بزرگی برای تدریس به آنجا دعوت می‌شدند. وقتی فضل‌الله کشته شد، این بنا غارت و ویران شد و تنها اثری که از آن باقی مانده، این بناست که در خیابان عباسی تبریز واقع است.

حمام شنب‌غازان

غازان خان هفتمین ایلخان مغول و شخصیتی مقتدر بود که اسلام آورد و نامش را محمودنهاد و اسلام‌رادین رسمی اعلام کرد. او به توسعه و آبادانی علاقه پیدا کرد و بناهای خیره‌ای ساخت که به ابواب‌البر یا همان درهای نیکی معروف شدند. در این دوره در منطقه شنب یا شام‌غازان که اکنون محله‌ای در غرب شهر تبریز است، ۱۲ بنای مهم مثل مسجد، بیمارستان، گرمابه و... نیز ساخته شد که همگی بر اثر هجوم حاکمان بعدی و البته زلزله ویران شدند. شاید تنها بنای باقیمانده از این مجموعه گرمابه شنب‌غازان باشد که ثبت ملی نیز شده است.

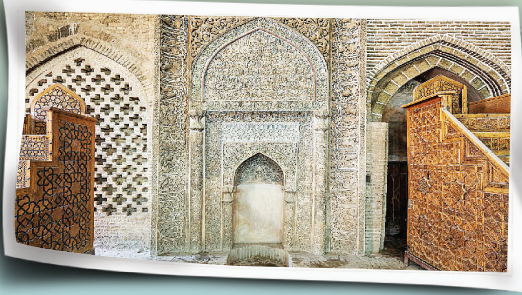
رصدخانه مراغه

باید رصدخانه مراغه را یکی از مهم‌ترین مراکز علمی ایرانیان و نقطه شکوه جهان اسلام در دوره ایلخانی و پس از حمله مغول‌ها دانست. یکی از کسانی که بر خوی ویرانگر هلاک‌وخان مغول چیره شد خواجه‌نصیرطوسی بود که توانست با تدبیر خود و قدرت هلاک‌وخان، خدمتی شگرف به پیشبرد علم و آگاهی کند. رصدخانه مراغه به‌همت این دانشمند روی تپه‌ای در غرب مراغه ساخته شد که برای رصد ستارگان از آن استفاده می‌شد. البته بخش اصلی ساختمان به‌مرور از بین رفته ولی هنوز می‌توانید بقایایی از آن را ببینید.

گنبد سلطانیه

الجایتو، سومین پادشاه ایلخانی که وقتی اسلام آورد او را سلطان محمد خدابنده نامیدند، زمانی که هنوز یکی از مذاهب را انتخاب نکرده بود، دستور ساخت آرامگاه خود را در شهر سلطانیه از توابع زنجان صادر کرد. البته او وقتی مذهب شیعه را قبول کرد، دوست داشت پیکر مطهر امام علی (ع) و امام حسین (ع) را برای رونق پایتخت خود به آنجا بیاورد که با مخالفت علما مواجه شد. او وصیت کرد بعد از مرگش در آنجا دفن شود و ۳ سال بعد از مرگش و پس از اتمام بنا در سرداب آن آرام گرفت. این گنبد سومین گنبد مرتفع جهان است.

محراب الجایتو

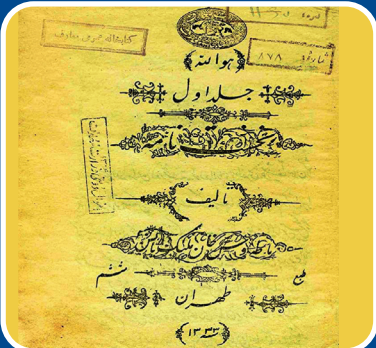
مسجد جامع عتیق اصفهان ابومی از هنر معماری ایرانی است که گوشه‌گوشه آن روایتی است از دوره‌های پیش از اسلام، دیلمیان، سلجوقیان، آق‌قویونلوها، صفویه، قاجارها و البته دوره مغولان. در دوره ایلخانی محراب اول‌جایتو که شاهکاری از گچ‌بری و تزیین با نقوش اسلیمی است به دستور سلطان محمد خدابنده ساخته شده و در شبستان غربی مسجد قرار دارد. مسجد عتیق، این میراث جهانی انگار قبل از ورود اسلام به ایران، با حفظ فضای معنوی خود کاربری آتشکده داشته که اکنون در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده است.

نگاه

اولین کتاب فارسی ایران

امروز اول مهرماه، درحالی‌که میلیون‌ها دانش‌آموز ایرانی با کیف‌ها و کتاب‌های نواری مدارس می‌شوند، شاید کمتر کسی بداند که سنگ‌بنای آموزش نوین زبان فارسی به کودکان، بیش از یک قرن پیش با چه کتابی گذاشته شد. تصاویر پیش‌رو، جلد و صفحه عنوان کتابی است که این راه را آغاز کرد: «نخست‌نامه». این اثر ارزشمند که تألیف ماطا‌ووس خان ملیکیانس، از پیشگامان فرهنگ و آموزش مدرن در ایران است، به‌عنوان نخستین کتاب درسی مدون برای آموزش زبان فارسی به کودکان شناخته می‌شود. چاپ اول آن در سال ۱۲۸۴ خورشیدی (۱۹۰۵ میلادی) در تهران و تبریز، انقلابی کوچک در نظام آموزشی سنتی آن زمان به پا کرد. «نخست‌نامه» با هدف ارائه یک چارچوب آموزشی ساده و کارآمد برای نوآموزان طراحی شده بود. همانطور که در تصاویر این نسخه (چاپ ششم، سال ۱۳۴۴ قمری) دیده می‌شود، کتاب با تزئینات و خطاطی زیبای دوران قاجار آراسته شده و مهرهای «کتابخانه فنی معارف» و «وزارت معارف» بر آن، نشان از جایگاه رسمی‌اش در نظام آموزشی وقت دارد. ابیات حکیمانه در بالا و پایین جلد، همچون «جور استاده به ز مهر پدر»، گواهی بر اهمیت جایگاه معلم و دانش‌اندوزی در فرهنگ ایرانی است. در روز بازگشایی مدارس، یادآوری «نخست‌نامه» و خالق آن، یادآوری مسیری طولانی و پرافتخار است که از کلاس‌های درس ساده آن روزگار تا مدارس امروزی پیموده شده است.

عکس خانه

پناهگاه اهل کتاب
از قاجار تا امروز

این روزها، تصویر نوستالژیک و دلنشین یک کتافروشی قدیمی در شبکه‌های اجتماعی دست‌به‌دست می‌شود؛ تصویری که داستانی به‌درازای یک و نیم قرن را در خود جای داده است. اینجا «کتافروشی اسلامی» قدیمی‌ترین کتافروشی فعال تهران است. این مکان فرهنگی که از دوران قاجار تا به امروز چراغ خود را روشن نگه داشته، با ۱۵۰ سال قدمت، یکی از آخرین بازماندگان تهران قدیم است. درهای چوبی رنگ‌ورورفته، سردر خطاطی شده که نام «اسلامیه» بر آن می‌درخشد و قفسه‌هایی که عطر کاغذ کاهی و تاریخ می‌دهند، همگی گواهی بر استواری تجسّین برانگیز این گنجینه هستند. این کتافروشی که مالکیت آن نسل‌به‌نسل در خاندان محترم «کتاجی» حفظ شده، تنها یک فروشگاه کتاب نیست، بلکه بخشی از حافظه تاریخی و هویت فرهنگی پایتخت است. بازتشر گسترده این عکس نشان‌دهنده علشن جامعه برای دیدن و حفظ اصالت‌هاست. «اسلامیه» در برابر توفان مدرنیته و تغییرات بی‌امان شهر ایستادگی کرده و به ما یادآوری می‌کند که کتاب و فرهنگ، ریشه‌هایی عمیق‌تر از هر سازه جدیدی دارند.